

hun snarere tage fat i de ansvarlige i stedet for at antyde, at det danske elforsyningssystem er statsligt. Det er det ikke.

Hermed sluttede spørgetimen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1997.

(Fremsat 17/11 99 i betænkning fra Finansudvalget).

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning går direkte til anden (sidste) behandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 108: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Ændret finansiering af udgifter til arbejdsmarkedsuddannelse til ledige m.m.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).

(Fremsat 1/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Hækkerup (S):

Dette lovforslag er en opfølgning af finanslovaftalen for 1999. Der ændres på finansieringen af arbejdsmarkedsuddannelserne i overensstemmelse med aftalen, sådan at det kun er følgende, der direkte kan få driftstilskud efter loven: uddannelse for beskæftigede, for ledige dagpengeberettigede med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse og for personer, der ikke er dagpenge- eller kontanthjælpsberettigede. For ledige vil uddannelsen blive betalt over den aktive arbejdsmarkedspolitik via AF og for kontanthjælpsmodtagere via kommunen.

Der er således tale om at omsætte aftalen om en anderledes finansiering af arbejdsmarkedsuddannelser til det nye system, hvor udgifterne afholdes af dem, der også er ansvarlige for aktiveringerne.

Den sammenhæng er vigtig, nemlig at de, der afholder udgifterne, også er dem, der er ansvarlige for aktiveringen, for det vil give en større målrettedhed til gavn for den enkelte person, det vil give et mere gennemskueligt system for den enkelte, det vil lægge større vægt på det arbejde, der gøres i de regionale arbejdsmarkedsråd, og det vil give større frihedsgrader til at disponere efter, hvor der er den største uddannelseseffekt.

Det er for Socialdemokratiet et rigtigt princip, og jeg skal derfor naturligvis anbefale lovforslaget.

Jens Vibjerg (V):

Lovforslaget er som sagt en opfølgning af finanslovaftalen fra sidste år, som Venstre sammen med De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti indgik med regeringen, og Venstre står selvfølgelig stadig bag den aftale og de reformer, som følger med aftalen.

Jeg fristes til lige at bemærke, at det jo er en aftale, som er i klar modsætning til den netop indgåede finanslovaftale, hvor man nu har aftalt store ekstra omkostninger og konkurrenceforvridende skatter for erhvervslivet.

Men tilbage til forslaget:

Venstre støtter, at arbejdsmarkedsuddannelserne til ledige finansieres via aktiveringsmidlerne, og vi har ikke det store at indvende i forbindelse med de øvrige tiltag, som er omfattet af lovforslaget.

De forskellige justeringer som f.eks. fjernelser af kravet om, at der udarbejdes pædagogisk

ske vejledninger til hver uddannelsesplan, samt det nye kapitel om strejke og lockout, der fastslår, at det ikke skal være muligt at lette presset på strejkekassen ved i stedet at deltage i kurser med godtgørelse, er ændringer, der vil medvirke til et mere fleksibelt system.

Specielt det sidste er selvfølgelig meget rimeligt, og det støtter Venstre naturligtvis.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at staten ikke tidligere har haft mulighed for at undgå udbetaling af refusion til a-kasser, som fejlagtigt har udbetalt ydelser til personer, der af den ene eller den anden grund ikke er berettigede til AMU.

Loven har nu eksisteret i 40 år, og så må man vel nok sige, at det er på tide at gøre noget ved det problem.

Det kan da godt være, at vi under udvalgsarbejdet har et par spørgsmål, men det vender vi tilbage til dér.

Afslutningsvis skal jeg sige, at Venstre kan tilslutte sig de justeringer og den ændring af finansieringen af AMU, som lovforslaget indeholder.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Som det allerede er fremgået af debatten, er lovforslaget her jo en opfølgning af aftalen om finansloven for indeværende år, den aftale, som blev indgået i efteråret 1998, og som betyder, at undervisningsudgifter i forbindelse med lediges deltagelse i uddannelser, der indgår i en handlingsplan, fra og med år 2000 afholdes af aktivrammen; for ikke forsikrede ledige afholdes udgiften af kommunerne.

Det Konservative Folkeparti støtter fuldt og helt dette forslag. Hermed vil det fremover være sikret, at såvel kommunerne som AF anlægger saglige kriterier, når de placerer ledige i aktivering. Man vil tage udgangspunkt i den lediges behov og den aktuelle situation på det lokale arbejdsmarked. Vælger man uddannelse til den ledige, vil man vurdere pris og kvalitet, og det er helt, som det skal være.

Hidtil har der i betydelig udstrækning været taget mindre saglige hensyn, f.eks. at AMU-uddannelserne eller andre uddannelser har stået gratis til rådighed for kommunerne eller for AF, altså kassetænkning i stedet for saglighed.

Herudover indeholder forslaget en række småjusteringer af lov om arbejdsmarkedsuddannelser, som vi forhåbentlig kan få tid til at vurdere nærmere i udvalget. Der er dog en bestemmelse, som jeg godt vil nævne allerede her:

Vedtages forslaget uændret, vil ledige, som hverken modtager dagpenge eller kontanthjælp, ikke kunne modtage godtgørelse under en arbejdsmarkedsuddannelse.

Det vil jeg som hovedregel ikke bestride rimeligheden af, men jeg vil godt i denne sammenhæng rejse problemstillingen om partsfiskerne, som har haft problemer med at komme på sikkerhedskurser under AMU. Denne problemstilling vil jeg rejse under udvalgsbehandlingen i relation til den netop her nævnte bestemmelse. Jeg frygter nemlig, at vilkårene for deltagelse i disse sikkerhedskurser, som er meget nødvendige af hensyn til fiskernes sikkerhed, med de nye bestemmelser her vil blive yderligere forringet, og det håber jeg der bliver mulighed for at dykke nærmere ned i under udvalgsbehandlingen.

Aage Frandsen (SF):

Som det allerede er nævnt af tidligere ordførere, er det her lovforslag en udløber af aftalen fra sidste år, arbejdsmarkedsreform III, en aftale, som vi hverken har lod eller del i, fordi den indeholder en række elementer, som vi klart var imod.

Det her lovforslag indeholder noget, som man kan sige er neutralt, noget, som vi måske godt kunne være for, men vi har jo af gode grunde overhovedet ikke været inddraget i det. Og vi finder, at hele den grundtankegang, der ligger i lovforslaget: at man herfra flytter pengene ud og så bagefter siger, at så må man derude administrere dem og tage stilling til det, indebærer en risiko, endda en stor risiko, for, at man føler sig tvunget til eller tilskyndet til at vælge de billigste løsninger og ikke det, som er det bedste for den pågældende person, som skal have uddannelsen.

Det, der er risikoen ved det her, er, at man hele tiden tænker på, hvad man kan få til en pris, som er relativt lav, og ikke tænker nok på, hvad der er bedst for den pågældende, der skal have uddannelsen.

Det, vi gør her, er, at vi lægger ansvaret fra os fra Folketingets side og fra regeringens side ved, at vi lægger tingene ud og ikke længere har nogen styringselementer til rådighed fra centralt hold. Det kunne i mange henseender være rimeligt nok, hvis vi så alligevel var sikre på, at de så derude, hvor de skal administrere pengene, ville tænke ud fra, hvad der er den enkeltes rettilighed. Den enkeltes rettilighed der-

ude er jo ikke sikret på nogen måde samtidig. Det var noget andet, hvis dét var tilfældet.

Ud fra de betragtninger, at vi hverken har haft lod eller del i det tidligere – vi har ikke været inddraget i det her – og at det her indholdsmæssigt er risikabelt at bevæge sig ud i, kan vi ikke medvirke til dette lovforslags vedtagelse.

Mogens Andreasen (DF):

Lovforslaget, der her er fremsat for Folketinget, indeholder en række konsekvensændringer ikke alene for de ledige, men også for arbejdsformidlingerne og kommunerne.

Når vi ser på det hidtidige forløb af tredje fase af arbejdsmarkedsreformen, er det åbenbart, at det er tvingende nødvendigt at stramme aktiveringen af de ledige op for at sikre en bedre målretning mod ordinære job på arbejdsmarkedet. Specielt har det vist sig vanskeligt at få de ufaglærte i gang.

Jeg mener, at AF i høj grad bærer en stor del af ansvaret for manglende resultater, fordi man i en årrække har etableret kurser, der ikke har været målrettet mod arbejdsmarkedet, men i langt højere grad har virket som opbevaring og været demoraliserende for de ledige. Men naturligvis er det i sidste ende arbejdsministerens ansvar. Det prøver ministeren så at rette op på med dette forslag, og det er jo ganske positivt.

Som det fremgår af bemærkningerne har arbejdsmarkedets parter været inddraget i forhandlinger med regeringen om forenklinger i loven, herunder bemyndigelse til arbejdsministeren om fravigelse af alderskravet på AMU-centrene.

Lovforslaget indeholder en ændret finansiering af arbejdsmarkedsuddannelserne som følge af aftalerne om finansloven for 1999 med Venstre og De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti.

Denne indebærer, at udgifterne for ledige skal holdes inden for rammen for den aktive arbejdsmarkedspolitik. Det betyder, at det i fremtiden kun vil være uddannelser for beskæftigede, ledige, dagpengeberettigede og personer, som ikke får dagpenge eller kontanthjælp, der vil kunne få driftstilskud efter AMU-loven. Øvrige ledige kontanthjælpsmodtageres uddannelser skal betales af AF og kommunerne.

Deri ligger en besparelse for staten på 100 mio. kr., men merudgifter for kommunerne på 30 mio. kr. fra år 2000 og fremefter.

Det er en kommunal udgift, der bekymrer Dansk Folkeparti.

Skal man sammenfatte vurderingen af lovforslaget, er der en række positive ændringer.

Dansk Folkeparti lægger vægt på en mere målrettet uddannelse mod arbejdsmarkedet, men står alligevel tvivlende over for, om tiltagene i dette lovforslag er tilstrækkelige til at opnå de tilsigtede resultater.

Jeg mener dog, at kontrolforanstaltningerne, der indgår i lovforslaget, kan medvirke til en mere målrettet indsats, og skal til slut sige, at Dansk Folkeparti deltager aktivt i drøftelserne under udvalgsarbejdet og er positivt over for lovforslaget.

Susanne Clemensen (CD):

Lovforslaget er, som det også fremgår af arbejdsministerens fremsættelsestale og bemærkningerne til lovforslaget, jo en del af aftalen om finansloven for 1999, som regeringen indgik sammen med CD, Venstre og De Konservative og Kristeligt Folkeparti

Aftalen indebærer, at arbejdsformidlingen og kommunerne selv skal afholde undervisningsudgifterne til lediges deltagelse i uddannelse, der indgår i en handlingsplan.

CD er enig i, at de myndigheder, der har ansvaret for lediges deltagelse i uddannelse, og som efterspørger uddannelse til ledige, som udgangspunkt også bør have det økonomiske ansvar for undervisningsudgifterne til lediges deltagelse i uddannelse. Incitamentet for arbejdsformidlingen og kommunerne til i endnu højere grad at overveje, hvad man får for pengene, ligger i hvert fald lige for.

Til gengæld har jeg ikke helt overblik over, hvad det betyder for den enkelte ledige person, at man i lovforslaget påtænker at afskaffe kravet om, at der skal foreligge en pædagogisk vejledning til hver enkelt uddannelsesplan. Og det vil jeg gerne allerede nu sige at jeg vil spørge til under udvalgsbehandlingen.

Men CD er som udgangspunkt positiv over for det her lovforslag.

Anders Samuelsen (RV):

Dette lovforslag følger op på et godt hovedprincip om, at de, der har ansvaret for uddannelse af den enkelte ledige beskæftigede, også er dem, der primært skal stå med regningen, når udgifterne skal betales. Så derfor kan Det Radikale Venstre bakke det her lovforslag op og også de øvrige justeringer, som ligger i lovforslaget.

Samlet set bakker Det Radikale Venstre altså lovforslaget op, men ser selvfølgelig frem til også at følge de spørgsmål, som allerede nu er blevet annonceret, op under udvalgsarbejdet.

Jette Gottlieb (EL):

Selv om vi i forbindelse med finansloven for 1999 var vidne til meget værre tiltag fra regeringen og fra højre side af Folketinget end det, som nu er udmøntet med finansieringen af AMU-uddannelserne, må vi alligevel sige, at det altså ikke er vores kop te.

Omlægningen af finansieringen af AMU-uddannelserne for ledige vil i større udstrækning medføre, at en række udgifter overflyttes fra direkte statslig finansiering til kommunerne og rammen for den aktive arbejdsmarkedspolitik.

For mig at se er det altså ikke lysende klart, hvordan sådan en omlægning skulle kunne styrke arbejdsmarkedsuddannelserne som instrument til opkvalificering af arbejdsløse, hvad enten vi taler om dagpengeberettigede eller kontanthjælpsmodtagere. Tværtimod vil tendensen da være, at henholdsvis de berørte kasser i kommunerne og aktiveringsmidlerne i forvejen er så pressede, at der vil være en begrænsning af uddannelsesstilbudene til de arbejdsløse.

Jeg ved godt, at der i lovforslaget står, at det ikke har noget med de igangværende VEU-forhandlinger at gøre, men alligevel forekommer det mig, at det foregriber dem i et vist omfang. Jeg vil i hvert fald benytte lejligheden til at spørge regeringen om, hvordan man har tænkt sig at en samlet offentlig besparelse på 70 mio. kr. om året kan føre til en forbedring af uddannelsesniveaue, eller om man i det hele taget kan hævde, at det ikke vil betyde en beskæring af uddannelsesaktiviteten.

Så har jeg også hæftet mig ved spørgsmålet om de folk, der hverken har dagpenget eller får kontanthjælp, og jeg har nu hæftet mig ved den gruppe af personer, som har mistet deres dagpenget, har været på kontanthjælp og har mistet deres kontanthjælp, fordi ægtefællen har en høj indtægt. I hovedsagen drejer det sig selvfølgelig om kvinder, der har været ude på arbejdsmarkedet, men som er blevet jaget hjem til kødgryderne, og som nu altså også berøves muligheden for at få AMU-kurser, der kunne bringe dem tilbage på arbejdsmarkedet. Det opfatter jeg også som et problem.

Ole M. Nielsen (KRF):

Lovforslaget her er jo en udmøntning af en 1 år gammel finanslovaftale, arbejdsmarkedsreform III, som indgik i finansloven sidste år. Og det er rigtigt, at Kristeligt Folkeparti har tilsluttet sig den. Vi var ikke med i selve forhandlingerne for at få den op at stå, og vi var heller ikke helt ukritiske over for det, vi var med til. Men den her del var den, vi var mindst kritiske over for, vil jeg nok sige. Så vi kan selvfølgelig tilslutte os det lovforslag her.

Men jeg kan ikke lade være med at udtrykke min undren over, at der nu er gået et helt år, siden man blev enig om det her, før lovforslaget kommer frem. Og det er da helt rigtigt, at loven jo ikke skal træde i kraft før 1. januar 2000, så man kunne måske egentlig have udskudt førstebehandlingen til i morgen, hvis det skulle være, eller i overmorgen. Men hvorfor egentlig ikke lidt før? Det kunne man undre sig over. Men vi tilslutter os.

Thorkild B. Fransaard (FRI):

Forslaget her til ændring af finansieringen af arbejdsmarkedsuddannelserne vil jo medføre en besparelse for staten på 100 mio. kr. og en merudgift for kommunerne på 30 mio. kr. Det er ingen stor besparelse for det offentlige, men trods alt en besparelse på 70 mio. kr.

Det er noget, som vi i Frihed 2000 ser med tilfredshed på. Der bruges jo mange milliarder på det område, og indimellem har vi haft debatten om, hvorvidt de penge bruges rigtig. Det kan der være forskellige meninger om, men det her kan medvirke til, at de myndigheder, der sender de mennesker på i det her tilfælde et AMU-kursus, måske føler et større ansvar for, at de kommer af sted til det rigtige kursus og måske vil være med til at begrænse det, man kan kalde et overforbrug. Så vi ser positivt på det her.

En anden ting er, at forslaget jo indeholder, at den obligatoriske, pædagogiske vejledning til uddannelsesplanerne afskaffes, så det alene bliver uddannelsesstederne, der udformer, hvordan uddannelsen skal være. Det mener vi også er rigtigt.

Så derfor støtter vi det her lovforslag.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg skal ganske kort kvittere for den modtagelse, lovforslaget har fået. Med tilfredshed har jeg noteret, at et pænt flertal i Folketinget vil bære lovforslaget igennem, og jeg giver tilsagn om et

effektivt samarbejde under udvalgsbehandlingen af de spørgsmål, der er rejst af forskellige partiers ordførere, herunder bl.a. spørgsmålet om partsfiskernes særlige situation.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 109: Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Arbejdspraktik, aktivering af 58-59-årige, puljejob og jobtræning, forsøg med rammerne for aktiveringsindsatsen, m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 1/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Socialdemokratiet støtter til fulde regeringens ønske om at skabe et mere fleksibelt arbejdsmarked og kan derfor også bakke op bag arbejdsministerens forslag til ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, nr. L 109.

Frem for alt er det en glæde for Socialdemokratiet, at arbejdsministeren lægger op til, at aktiveringsindsatsen for de 58-59-årige bliver mere fleksibel. Siden arbejdsreform III trådte i kraft i januar i år, har mange ældre danskere på forlængede dagpenge følt sig fanget i meningsløs aktivering, fordi de har været tvunget til at tage imod aktiveringstilbud, selv om der reelt ikke var udsigt til job for dem.

Dette forhold vil arbejdsministerens forslag råde bod på ved at åbne mulighed for, at der

kan dispenseres for aktiveringspligten, hvis arbejdsformidlingen vurderer, at behovene på det regionale arbejdsmarked ikke gør aktivering strengt nødvendig.

Socialdemokratiet mener, at det er positivt, hvis vi kan frede de ældre ledige, samtidig med at vi frigør midler, der gør det muligt at koncentrere indsatsen over for de grupper af ledige, der virkelig har gavn af aktiveringsindsatsen.

Også de andre elementer i arbejdsministerens forslag rummer væsentlige forbedringer.

Det er Socialdemokratiets opfattelse, at regeringens aktiveringsstrategi er frugtbar, men man skal aldrig holde sig for god til at overveje, om tingene kunne gøres endnu bedre, specielt når der er store forskelle på den beskæftigelsesmæssige situation i regionerne.

Arbejdsministerens ord om, at aktivering ikke er et nakkedrag, men et skulderklap, støtter vi til fulde.

Det er derfor også særdeles fornuftigt, at arbejdsministeren i sit forslag åbner for muligheden for, at der kan laves forsøg med nye rammer for den arbejdsmarkedspolitiske indsats i to regioner i den 2-årige periode.

Videre er det glædeligt, at timekravet, som man skal have opfyldt for ikke at være forpligtet at tage imod aktivering, bliver sænket fra 25 timer egentlig til 20 timer. Det vil være en stor lettelse for mange ledige, der rent faktisk gør en stor indsats for at få arbejde, men ikke har været i stand til at opnå fuldtidsbeskæftigelse.

Jeg vil også fremhæve forslaget om en sammenlægning af puljejobordningen med ordningen om offentlig jobtræning som et initiativ, der efter Socialdemokratiets opfattelse vil gøre det lettere for den ledige i jobtræning at få øje på de langsigtede perspektiver i aktivering.

Endelig fortjener forslaget om arbejdspraktik som nyt aktiveringsredskab også at få positive ord med på vejen. Muligheden for at komme 2-4 uger i praktik på en privat virksomhed vil efter Socialdemokratiets opfattelse skabe positive relationer mellem erhvervslivet og den ledige, som får mulighed for at se hinanden an og vurdere, om den ledige skal igennem en opkvalificering, før egentlig beskæftigelse kan blive en realitet.

Det er Socialdemokratiets vurdering, at arbejdsministerens forslag vil skabe endnu bedre muligheder for, at landets ledige kan komme i beskæftigelse, og det er glædeligt, for det er Socialdemokratiets opfattelse, at Danmark har